

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXXII. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, APRÍL 2022

Aj Novomešťania podporujú ťažko skúšanú Ukrajinu

Dobré zmeny v Novom Meste: nový park, parkoviská aj moderné športoviská

Podarí sa vrátiť vynovenej tržnici aj živú atmosféru trhoviska?

Milí čitatelia,

udalosti, o ktorých sme verili, že ich už nikdy nezažijeme, sa dejú len pár kilometrov od našej hranice. Televízne a rozhlasové správy dostali zrazu nový význam, nútia nás zamýšľať sa nad hodnotami, ktoré sú naozaj podstatné. Milióny ľudí sa dali na útek zo svojich domovov, opúšťajúc všetko, aby si zachránili život. Prichádzajú aj k nám a Novomešťania im bez zaváhania pomáhajú. Dokazujú, ako už mnohokrát predtým, že majú srdce na pravom mieste.

A život plynie ďalej. Mestská časť realizuje potrebné mimoriadne opatrenia, denne pritom plní svoje bežné úlohy. Venujeme sa rozbehnutým projektom, v rámci ktorých revitalizujeme a rekonštruujeme športoviská, verejné priestranstvá, komunikácie. Hľadáme možnosti, ako zefektívniť organizáciu parkovania, prípadne sprístupniť motoristom ďalšie parkovacie plochy. Pretože aj keď je chôdza zdravá a bicykel príjemný spôsob prepravy, určite nie sú riešením v každom veku či v každej životnej situácii.

Nové Mesto priťahuje záujem developerov neraz viac, ako by si Novomešťania želali. Samozrejme, nie každá výstavba je zlá. Nenamietame proti investorom, ktorí sú ochotní zosúladiť svoje zámery s potrebami obyvateľov a prispôsobiť ich lokalite, ako sa to podarilo na mieste bývalej VÚB akadémie na Kramároch. Na iných miestach vyhlasujeme stavebné uzávery, pokiaľ sa podarí spracovať podrobnejšie územné plány zón. Chceme dosiahnuť, aby investičné zámery rešpektovali okolitú zástavbu, zohľadňovali kapacitné možnosti dopravnej, technickej a sociálnej infraštruktúry a neznamenali harmonický budúci rozvoj našich štvrtí.

Záverom mi dovoľte zaželať vám pokojné veľkonočné sviatky. Prajem vám, aby ste ich napriek zložitej situácii a smutným správam z posledných týždňov prežili v kruhu svojich blízkych bez stresu a obáv.

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

**Blíži sa termín
zápisu do škôlok**

str. 5

**Otázniky nad
novostavbou**

str. 10

**Viac ohľadu
na vychádzkach
v lesoch**

str. 15

**Ako sa rozprávať
o vojne s deťmi**

str. 16

**Umenie sa dá vnímať
viacerými zmyslami**

str. 17

**Blíži sa štart
Novomestského
divadla**

str. 18

Obálka:

**Vzácná pokojná chvíľ a pripomína
opustený domov na Ukrajine**
Snímka Jana Plevová

Vydáva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
www.banm.sk/casopis/
Mesačník, dátum vydania 1. 4. 2022,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,

Členovia: Mgr. Branislav Filipovič, MBA,
Ing. Libor Gašpírek, JUDr. Tomáš Korček, PhD., LL.M.,
Mgr. Ing. Katarína Šebejová, PhD., Ing. Pavol Troiak,
Mgr. Peter Weiss, Ing. Jana Škutková,
Mgr. Marek Tettinger, **tajomník:** Mgr. Ján Borčín.

Jazyková úprava: Mgr. Zuzana Ščibranyová.

Grafická úprava: Martin Lovas.

Tlač: Komárňanské tlačiarne spol. s r. o.
Náklad: 24 200 výtlačkov. Číslo 4/2022.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Aprílová óda na tvorivosť

Ak o vás niekto povie či napíše, že ste tvorivý typ, pokladajte to za poklonu, a nie hocikajú. Kreativita alebo tvorivosť je mimoriadne vzácna ľudská schopnosť. Do istej miery drieme v každom z nás, no nie u každého sa podarí včas ju prebudiť a rozvinúť. To je ten motor, ktorý dňom i nocou ticho vrčí v najschopnejších hlavách generácií, aby z nich potom tu a tam vypadli predstavy niečoho nového, lepšieho, než bolo to doterajšie. Dnes v tejto súvislosti hovoríme o inováciách, stále je to však ten istý proces, ktorý od vekov pomáha človeka dopredu. Mnohí pripomínajú, že naň ešte vždy dosť nemyslíme pri výchove mladých. Svetový deň kreativity a inovácií je 21. apríla.

Nové Mesto opäť pomáha. Ďakujeme!

Pred dvomi rokmi sa zo dňa na deň zmenil život na celom svete. Práve koronakríza však aj v Novom Meste spustila obrovskú vlnu spolupatričnosti a ľudskosti. Stovky Novomešťanov sa okamžite zapojili do veľkej pomoci slabším a ohrozeným a ukázali veľké srdce. Po dvoch rokoch s Covidom, keď už sme sa začali pomaly vracáť k nor-

málnemu životu, stojí svet pred ďalšou krízou – humanitárnou. Vojna na Ukrajine vyhnala dnes už milióny našich východných susedov za hranice. Mnohí utekajú aj na Slovensko, pričom veľká časť z nich prichádza do Bratislavy. A mestská časť môže byť zasa pyšná na Novomešťanov. Nové Mesto opäť pomáha!

Hneď na prvé naše výzvy o pomoc pre ľudí na úteku – či už o trvanlivé potraviny, deky, plienky či voľnú izbu na dočasné ubytovanie, ale aj hračky pre detičky – zareagovali stovky z vás. Mnohí sa zapájate aj ako dobrovoľníci. Vašou každodennou pomocou plníme sklady, odkiaľ vyprevádzame dodávky s potrebným materiálom, ktoré smerujú k tým, pre ktorých je určená – na Slovensku, ale aj priamo na Ukrajine. „Slováci robia pre nás veľmi veľa, a to hneď od prvého dňa. Len ťažko sa hľada-

jú slová, ktorými by sme vedeli dostatočne vyjadriť našu vďaku,“ hovorí Denys, Ukrajinec, ktorý už sedem rokov žije na Slovensku a ako dobrovoľník koordinuje presun humanitárnej pomoci aj s Novým Mestom.

Pomáhať môžete ďalej, aktualizovaný zoznam potrebných vecí nájdete na naše stránke www.banm.sk a doniesť ho môžete:

- na Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto, Junácka ulica č. 1 (počas celého dňa)
- do Domu kultúry Kramáre, Stromová ulica č. 18 (každý deň od 8.00 do 20.00 hod.)

Mnohé prichádzajúce rodiny nemajú kde prespať, preto – opäť aj s vašou pomocou – im pomáhame nájsť ubytovanie. Aj tu ukazujete veľké srdce a otvorenú náruč! „Včera si pani suseda zo Sibírskej zobrala milú, tichučkú mamu s chlapčekom. Boli si u nás na úrade vybrať nejaké potraviny, oblečenie a hygienické potreby. Dnes skoro ráno mi píše kolegyňa, že máme ďalšie ubytovanie pre manželov lekárov s autistickým chlapčekom, ktorí nevedeli nájsť ubytovanie. Ponúkla sa suseda z novostavby na Sliachskej. Takýchto a podobných situácií zažívam veľa a som za ne vďačný,“ opísal približne v polovici marca, presne tri týždne po začatí vojny, situáciu starosta Nového Mesta Rudolf Kusý.

Veľká vďaka patrí aj novomestskej ubytovni Zvérač, ktorá v tom čase prichýlila už zhruba štyri desiatky ľudí z Ukrajiny. „Spolupracujeme aj s ubytovňami mimo Nového Mesta, šesťčlennú rodinu, ktorá prišla vlakom do Bratislavy po náročnej päťdňovej ceste z Charkova, sme pomohli umiestniť dokonca do penziónu v rakúskom Kittsee,“ dodáva koordinátorka pomoci ľuďom bez domova Anna Debnárová z nášho miestneho úradu.

Z druhého najväčšieho mesta na Ukrajine Charkova, ktoré je zničené ťažkým bombardovaním, prišla aj ďalšia rodina –

matka s tromi deťmi, vrátane trojmesačného bábätka (na snímke). „Pricestovali na malom starom aute, celom hrdzavom. Išli niekoľko dní. Ako povedala aj samotná mamička, je zázrak, že to auto vydržalo tú cestu a vlastne ich zachránilo,“ dodáva Anna Debnárová.

V čase uzávierky tohto vydania Hlasu Nového Mesta sme pomohli ubytovať 25 rodín, prijali sme tiež viac ako 60 ukrajinských detí do našich základných škôl. Rodinám na úteku pomáhame aj pri kontaktoch s úradmi či zamestnávateľmi. Situácia sa mení z hodiny na hodinu. A my na ňu okamžite reagujeme, pracujeme na ďalších opatreniach a podávame spolu s vami pomocnú ruku tam, kde je to potrebné. **ĎAKUJEME!**

Ján Borčin, snímky archív redakcie

CHCETE POMÔČŤ AJ VY? DAJTE NÁM VEDIEŤ

- Napíšte nám: pomahame@banm.sk
- Zavolajte nám: +421 915 964 055
- Prispejte na transparentný účet: SK62 0900 0000 0051 6989 6642 (na stránke Slovenskej sporiteľne budete vidieť, na čo boli vaše peniaze použité)
- Sledujte nás: www.banm.sk, www.facebook.com/banovemesto

Pavol Dubček odišiel náhle a príliš skoro

Dlhoročný poslanec novomestského miestneho zastupiteľstva MUDr. Pavol Dubček zomrel 18. februára 2022 vo veku 73 rokov.

Smutná správa nás prekvapila a zaskočila, odišiel priamo z aktívneho života, uprostred práce, ktorú už nestihne dokončiť. Poznali sme ho ako priateľského kolegu v poslaneckých laviciach, usmiateho človeka plného optimizmu.

Riešil veci s nadhľadom a v každej situácii zostával džentlmenom. Spomínať na neho budú stovky pacientov z Polikliniky Tehelná, kde doktor Dubček až do posledných dní pracoval ako chirurg a traumatológ. Býval aktívnym športovcom a patril medzi prvých karatistov na Slovensku, ale venoval sa aj športovej strelbe či poľovníckej záľube. V deň oznámenia jeho úmrtia vyjadřili na sociálnych sieťach zármutok a účasť mnohí Novomešťania. V ich slovách na rozlúčku silne rezonovalo: „Odišiel dobrý a slušný človek.“ S týmto prostým, no o to viac úprimným vyjadrením sa asi dokáže stotožniť každý, kto ho poznal osobne.

Pavol Dubček bol synom jednej z najvýznamnejších osobností našich dejín – Alexandra Dubčeka. Keď bola rodina v období normalizácie prenasledovaná, mohol síce medicínu doštudovať, no dlho márne zháňal zamestnanie. Až po istom čase, kedy sa živil ako nočný strážnik, získal miesto lekára v Malackách. Možno práve ťažkosti, ktoré musel v živote prekonávať, urobili z neho skromného a priateľského človeka, ktorý k svojim kolegom a partnerom vždy pristupoval s úctou.

Vedenie mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, členovia miestneho zastupiteľstva aj pracovníci miestneho úradu vyjadřujú úprimnú sústrasť rodine a blízkym.

Česť jeho pamiatke!

Stavebná uzávera v Dimitrovke

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto zverejnila 22. januára 2022 Oznámenie o pokračovaní územného konania o STAVEBNEJ UZÁVERE „Nobelova“ v novom prerokovaní. Lokalita zahŕňa ulice Nobelova, Podniková, Trojdomy, časť okolia Odborárskej a západnú časť ulice Staré ihrisko. Stavebnú uzáveru sme v Dimitrovke už raz vyhlásili. Okresný úrad nám ju však na základe odvolania investorov zrušil.

Prečo potrebujeme vyhlásiť uzáveru?

Dimitrovku vnímame ako územie, ktoré je už zastavané dosť a ďalšiu výstavbu tu chceme minimalizovať. Preto spracovávame územný plán zóny, ktorý spodrobňuje územný plán hlavného mesta tak, aby ďalšia výstavba bola čo najmenšia. Nechceme sa znova dostať do konfliktu s hlavným mestom, ktoré súhlasilo s výstavbou bytového domu na mieste zelene na Podnikovej ulici.

Stavebná uzávera nám dá čas dokončiť územný plán zóny bez tlaku vlastníkov pozemkov na novú výstavbu. Ako konštatuje vydané oznámenie, v oblasti sa zvyšuje tlak na ďalšie zintenzívnenie výstavby a realizáciu nových investičných zámernov. Niektoré pripravované projekty nezodpovedajú charakteru a merítku okolitej zástavby, zvyšujú dopravnú záťaž, nezohľadňujú kapacitné možnosti dopravnej, technickej a sociálnej infraštruktúry.

Rudolf Kusý

Zmena v poslaneckom zbore

V Miestnom zastupiteľstve mestskej časti Bratislava-Nové Mesto prišlo k zmene v poslaneckom zbore. Doterajšieho poslanca MUDr. Pavla Dubčeka z dôvodu úmrtia nahradil Ing. Ľubomír Kuzma. Na marcovom zasadnutí zložil poslanecký sľub a ujal sa funkcie. Ľubomír Kuzma nastúpil ako náhradník s najvyšším počtom platných hlasov v ďalšom poradí v 1. volebnom obvode v komunálnych voľbách 2018. Stal sa členom poslaneckého klubu Žijem Novým Mestom.

(red)

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. arch. Peter Vaškovič

Od skončenia štúdia na Fakulte architektúry Slovenskej vysokej školy technickej (dnes STU) v roku 1986 sa venujem urbanizmu a územnému plánovaniu. Poslancom miestneho zastupiteľstva som druhé volebné obdobie.

Od roku 2014 predsedám komisii územného plánovania, urbanizmu a výstavby a pôsobím tiež v komisii územného a strategického plánovania, životného prostredia a výstavby mestskeho zastupiteľstva Bratislavy. Vo februári 2019 som sa stal zástupcom starostu mestskej časti.

V januári 2020 som predsedal porote ideovej urbanisticko-architektonickej súťaže na revitalizáciu

ciu lokality Snežienka, ktorú zorganizovala mestská časť. Neskôr som dozoroval na spracovanie dokumentácie i na samotnú asanáciu tohto objektu.

Koncom roku 2021 som podpísal memorandum o spolupráci medzi mestskou časťou a Fakultou architektúry a dizajnu STU. Výsledkom doterajšej spolupráce je spracovanie niekoľkých inšpiratívnych návrhov na rekonštrukciu tržnice a jej zázemia. Spolupodieľal som sa na rekonštrukcii vstupných priestorov Strediska kultúry na Vajnorskej ulici.

S pracovníkmi miestneho úradu sme zintenzívňovali práce na územných plánoch zón (ÚP-Z Jelšová, ÚP-Z Nobelova, ÚP-Z Zátisie, ÚP-Z Horná Mlynská dolina), začali pracovať na nových územných plánoch, na ÚP-Z Krahulčia 2020 a územných plánoch pre Kramáre. Aktualizujeme územné plány,

ktoré už zastarali (ÚP-Z Horný Kramer, ÚP-Z Koliha-Stráže, ÚP-Z Kamenné sady, ÚP-Z Podhorský pás). Začiatkom roku 2020 sa nám podarilo uviesť do používania mapový portál mestskej časti, interaktívnu mapu, v ktorej je možné nájsť množstvo informácií. V spolupráci so stavebným úradom sa podarilo vyhlásiť stavebné uzávery na Bielom kríži, v lokalite Jelšová, ale aj v Hornej Mlynskej doline.

Nie všetko sa podarilo. Je mi ľúto, že stále nestojí nová materská škola na Teplickej ulici.

Veľa dobrého sa v Novom Meste, aj mojím pričinením, zrealizovalo, ale veľa problémov našej mestskej časti na svoje riešenia čaká...

Kontakt:

0948 620 969

peter.vaskovic.banm@gmail.com

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadřujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Blíži sa termín zápisu do materských škôl

Každoročne v máji prebieha zápis detí do materských škôl. Bude tak aj v tomto roku, keď sa prijímanie žiadostí na predprimárne vzdelávanie na školský rok 2022/2023 uskutoční v termíne **od 2. do 6. mája 2022.**

Základné informácie pre rodičov budúcich škôlkarov:

- Pre zapísanie dieťaťa do materskej školy je nevyhnutné, aby zákonní zástupcovia dieťaťa (ďalej len „rodičia“) podľa pokynov školy vyplnili **žiadosť**, ktorá bude zverejnená na webovej stránke príslušnej školy alebo si ju môže rodič vyzdvihnúť osobne v škole.
- Súčasťou žiadosti musí byť potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast, ktoré obsahuje aj údaj o povinnom očkovaní.
- Žiadosť musia podpísať obidvaja rodičia v zmysle § 144a školského zákona.
- Podpis obidvoch rodičov dieťaťa sa nevyžaduje iba v zákonom stanovených prípadoch.
- Žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie je možné doručiť osobne, elektronicky alebo do elektronickej schránky školy.
- V prípade, že rodič žiada o prijatie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, musí priložiť aj vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Pre dieťa, ktoré dosiahne päť rokov veku do 31. augusta 2022, je predprimárne vzdelávanie povinné.

Deti sú prijímané do materskej školy spravidla od troch do šiestich rokov veku. Ak už navštevujú materskú školu a do 31. augusta 2022 (vrátane) dosiahnu päť rokov veku, od 1. septembra 2022 automaticky plnia povinné predprimárne vzdelávanie, a to bez povinnosti opätovne žiadať o prijatie do materskej školy. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahne školskú spôsobilosť, riaditeľ základnej školy s materskou školou rozhodne na základe písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a informovaného súhlasu rodiča o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole.

Počet detí, ktoré môžu byť do materskej školy prijaté, závisí od jej kapacitných možností. Materské školy v mestskej časti Bratislava-Nové Mesto sú súčasťou základných škôl a spolu tvoria jeden právny subjekt. Rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí dieťaťa do materskej školy vydá riaditeľ školy do 30. júna 2022.

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto v súvislosti so zápisom detí do materských škôl pripravuje všeobecne záväzné nariadenie

o určení spádových území materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Nové Mesto s predpokladanou účinnosťou od 1. mája 2022.

Odporúčame overiť si aktuálne informácie pred konaním zápisu na webovej stránke konkrétnej základnej školy s materskou školou, prípadne na webstránke mestskej časti **www.banm.sk**

*Roman Csabay,
oddelenie školstva MÚ BANM*

DÔLEŽITÉ KONTAKTY:

ZŠ s MŠ Cádova: www.zscaba.edupage.org

• MŠ Cádova 15

<https://zscaba.edupage.org/a/matrske-skoly>
zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Katarína Gáforová, mscadrova@zscadrova.sk

• MŠ Na Revíne 14

<https://zscaba.edupage.org/a/matrske-skoly>
zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Mgr. Eva Adamková, msrevin@zscadrova.sk

ZŠ s MŠ, Česká: www.zsceska.sk

• MŠ Osadná 5

<https://www.zsceska.sk/MSOsadna/index.htm>
zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Anetta Miertušová
osadna@zsceska.sk

• MŠ Rešetkova 6, <https://www.zsceska.sk/MSResetkova/index.htm>

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Zdenka Vajdová
resetkova@zsceska.sk

ZŠ s MŠ Jeséniova: www.zsjeseniovaba.edu.sk

• MŠ Jeséniova 61, www.mskoliba.com

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: PaedDr. Pavlína Bojnanská
skolka.koliba@gmail.com

ZŠ s MŠ Kalinčiakova: www.skolakalina.sk

• **MŠ Kalinčiakova 12**, <https://skolakalina.edupage.org/a/matrska-skola>
zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Zuzana Sádovská
z.sadovska@skolakalina.sk

ZŠ s MŠ Odborárska: www.zsodborba.edu.sk

• MŠ Odborárska 2, <https://msodborarska.webnode.sk/>

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Ružena Vlasáková
ruzena.vlasakova@gmail.com

ZŠ s MŠ Riazanská: www.zsriazanska.sk

• MŠ Letná 7, <https://msletnaba.edupage.org/>

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Mgr. Veronika Macháčová
msletna@zsriazanska.sk

• MŠ Teplická 5, <https://msteplickaba.edupage.org/>

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Sabína Neumannová
msteplicka@zsriazanska.sk

ZŠ s MŠ Sibírska: www.sibirska.edupage.org

• MŠ Legerského 18, <https://www.sibirska.sk/ms-legerskeho>

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Mgr. Katarína Kleinová
legerskeho@sibirska.sk

• MŠ Pionierska 12/A, <https://www.sibirska.sk/ms-pionierska>

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Mgr. Anna Mračková
pionierska@sibirska.sk

• MŠ Šunavcova 13, <https://www.sibirska.sk/sunavcova>

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Ivica Podhradská
sunavcova@sibirska.sk

ZŠ s MŠ Za kasárňou: www.zakasarnou.sk

• MŠ Šancová 65, <http://www.zakasarnou.sk/>

zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: Viola Kramárová
skolska@zsakasba.sk

DOBRÉ ZMENY V NOVOM MESTE

Otvárame pre vás nový verejný priestor. Park pri Filiálke!

Je pekné, ak sa viac či menej zanedbaná plocha obnoví. Ale najväčšia radosť je, keď na mieste, kde bol len betón a udupaná zem bez zelene, vznikne park. Nový park znamená desiatky stromov tam, kde nebolo doslova nič.

V okolí chodníka v tvare ležiacej osmičky sú rozmiestnené lavičky a stoly, fontánka s pitnou vodou aj potrebné odpadkové koše. Zvláštnosťou osadených hracích prvkov je, že sú určené predovšetkým pre deti s hendikepom. Malým návštevníkom urobí radosť kolotoč, pieskovisko, váhová hojdačka či trampolíny, aktívnejšie trávenie voľného času podporia pingpongové stoly.

Nezabudli sme ani na našich štvornohých priateľov. Poslúži im nielen napájadlo a koše na exkrementy, ale aj ohradený výbeh pre psov. A vďaka osvetleniu bude park bezpečný a využiteľný aj vo večerných hodinách.

Park pri Filiálke je naplnením sľubu investora obytného súboru Urban residence spred niekoľkých rokov. Naše spoločné stretnutia s miestnymi obyvateľmi viedli k dohode, ktorá predstavovala príspevok na športovisko na Pionierskej

ulici, pekné nové detské ihrisko, zelenú plochu s novými stromami, zmeny v architektúre a nový park na zanedbaných pozemkoch, ktoré sme získali od mesta. Ďakujeme! ☺

Rudolf Kusý

Futbal či basketbal aj po zotmení? Osvetlili sme ihriská na Kramároch

Po rozsiahlej rekonštrukcii v minulom roku sa mohli milovníci aktívneho pohybu opäť vrátiť na vynovené športovisko na Ladzianskeho ulici. Najväčšie športové ihrisko na Kramároch sme kompletne zrekonštruovali. Vychádzali sme pritom z diskusií s miestnymi obyvateľmi (proces participácie).

Po nevyhnutnom spevnení svahu a vyriešení odvodu vody dostalo ihrisko nový moderný povrch, vyššie oplatenie, vybavenie na loptové hry a pribudli aj ďalšie prvky. Začiatkom marca sme dobudovali osvetlenie, a tým sa Kramárčanom výrazne predlžil čas, ktorý majú k dispozícii na

športovanie. Bezpečné, ekologické, ale aj úsporné osvetlenie zabezpečujú solárne svietidlá riadené inteligentnou elektronikou. Osvetľovacie telesá sú nainštalované na stĺpoch vysokých štyri metre, aby svetlo dopadalo na celú športovú plochu, pričom dĺžku a intenzitu osvetlenia je možné nastaviť. Športovci budú mať dostatok svetla večer, no v nočných hodinách sa osvetlenie stlmí, aby nerušilo obyvateľov z okolia a slúžilo skôr pre bezpečný pohyb v okolí.

Podobné moderné solárne osvetlenie dostala aj športová plocha na Jelšovej ulici. Na detskom ihrisku na Jahodovej ulici sme vymenili veľké halogénové reflektory,

ry, ktoré vyrušovali okolitých obyvateľov, za solárne lampy.

Nové osvetlenie zvýši aj bezpečnosť a využívanie parčíka na Rozvodnej/Vlárskej ulici.

Jana Škutková

Športový areál na Pionierskej modernizujeme spolu s vami

Aj krásne športovisko na Pionierskej ulici je výsledkom diskusie s miestnymi obyvateľmi. Napokon, robíme ho pre ľudí. Práve miestni obyvatelia nás pred pár týždňami oslovili a namietali osadenie plastových mantinelov. Vnímajú ich ako hlučné a obávajú sa aj rýchleho opotrebenia. Osadené plastové oplotenie preto zhotoviteľ zvesil a vymeníme ho za kovové, tvorené z rúrok. To bude menej hlučné a pri dobrej údržbe vydrží desiatky rokov.

Ihrisko bude slúžiť celému spektru športov a hier, zahŕňať nielen bežeckú a korčuľarsku dráhu, futbalové a basketbalové ihrisko, stolný tenis, ale aj petangové ihrisko či workoutové športovisko pre seniorov.

Stavebné práce sa ani v zime nezastavili, v posledných týždňoch sme budovali petangové ihrisko, dokončovali povrch bežeckého oválu a inštalovali lavičky. Pre niektoré práce sú dô-

ležité správne teploty, to by však v nadchádzajúcich týždňoch nemal byť problém. V apríli by mala pribudnúť pitná fontánka a s ukončením prác počítame do konca mája. (jš)

Nové parkovacie miesta v Novom Meste

Robíme všetko pre to, aby sa existujúce parkovacie miesta využívali efektívne, a snažíme sa sprístupniť obyvateľom vhodné odstavné plochy, ktoré máme k dispozícii. Na sídlisku Dimitrovka už slúži motoristom nové parkovisko na Nobelovej ulici určené pre 21 vozidiel. Je vybudované z ekologických materiálov, umožňuje zadržiavanie dažďovej vody a šetrné hospodárenie s ňou. Bohato vy-

sadená okolitá zeleň poskytuje tieň počas leta, no pôsobí aj protihlukovo.

Tunajších majiteľov motorových vozidiel potešila aj ďalšia dobrá správa. Odstavnú spevnenú plochu na parkovanie sme počas marca vybudovali na Podnikovej ulici. Má rozmery približne 31 x 12 metrov a miesto na parkovanie tu nájde 14 osobných áut. Na jej vybudovanie sa použili zatravnňovacie betónové tvárnice, prístupová komunikácia je zo zámkovej dlažby. Konštrukcia oboch plôch je priepustná a umožňuje odvádzať dažďovú vodu do podlažia.

Aj zmeny v organizácii dopravy či rozšírenie ulice znamenajú veľkú pomoc. Na ulici Pri starej prachárni sme pôvodný široký chodník rozdelili stĺpikmi na bezpečnú zónu pre chodcov a šikmé parkovanie pre autá. Namiesto 5 tu teraz zaparkuje 10 až 12 áut, ktorým pomôžu sklopené obrubní-

ky. Okolo nich sme vybudovali prídlažbu odvádzajúcu dažďovú vodu, pozdĺž parkovacích miest sme obnovili obrusnú vrstvu cesty, vybudovali nový chodník a pribudli aj dva bezbariérové priechody.

Rozšírenie Budyšínskej ulice zlepšilo možnosti parkovania už koncom minulého roka. Vyznačenie parkovacích miest čiarami na vozovke zefektívni ich využívanie.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Zašportujte si ako šampióni! Takto sme pre vás zmodernizovali Školak klub

V januári sa v Novom Meste na zimnom štadióne konal európsky šampionát v hádzanej, medzinárodne asi najväčšie športové podujatie organizované tento rok nielen v Bratislave, ale aj na Slovensku. V tom is-

tom čase bolo živo aj na našom obľúbenom športovisku – v Školak klube na Riazanskej ulici, kde sme práve finišovali s veľkou modernizáciou vnútorných priestorov. Čo majú tieto dve udalosti spoločné? Na špič-

kovom športovom povrchu zo Švédska, na ktorom hrali v Bratislave najlepší európski hádzanári, športujú po rekonštrukcii aj návštevníci nášho Školaku!

Pokračovanie na s. 8

Dokončenie zo s. 7

Legendárne novomestské športové centrum Školak klub na Riazanskej, ktoré pre vás prevádzkujeme už 36. rok, štartuje novú etapu. Veľká rekonštrukcia vnútorných priestorov športoviska je za nami. V priebehu februára som bol spolu s ko-

legami a miestnym poslancom Petrom Weissom skontrolovať posledné úpravy a doladenie detailov. Musím povedať, že Školak klub sme premenili na krásne moderné športovisko, kde bude radosť zašportovať si. Čo sme teda pre vás zmodernizovali?

- Posilňovňu, ktorú ešte doplníme o nové cvičebné stroje.
- „Zrkadlovú“ halu, ktorá je ako stvorená pre aerobik, gymnastiku, jogu a iné pohybové cvičenia.
- Halu pre stolný tenis či tenisové tréningy s mäkkými soft loptičkami.
- Šatne.
- Sprchy.
- Toalety.

Školak klub chceme premeniť na jeden veľký moderný areál. Preto už teraz pracujeme na príprave ďalšej rekonštrukcie.

- Vonkajších ihrísk.
- Bežeckého oválu.
- Revitalizácie zelene.
- A, samozrejme, onedlho sa ideme pustiť aj do rekonštrukcie veľkej telocvične Základnej školy Riazanská, ktorá je súčasťou areálu!

Skvalitňovaniu podmienok pre šport venujeme veľkú pozornosť, preto sa veľmi teším, že v Novom Meste vyrastá ďalšie krásne športovisko hodné 21. storočia!

Rudolf Kusý, snímky Jana Plevová

AKO A KEDY JE PRE VÁS OTVORENÝ ŠKOLAK KLUB

Prevádzkové hodiny

- január až jún, september až december: pondelok – nedeľa 16.00 – 20.00 hod. + nedeľa 8.00 – 12.00 hod.
- júl až august: pondelok – nedeľa 17.00 – 21.00 hod. + nedeľa 8.00 – 12.00 hod.

Ako si objednať termín

- e-mail: peter.blaho100@gmail.com
- telefón: 0903 791 823 (v prevádzkových hodinách)

Zmysluplné rekonštrukcie na ZŠ Sibírska. Škola ušetrí veľa peňazí

Základná škola Sibírska mala dlhodo- bo najväčšie náklady na vykurovanie na jedného žiaka. Zlepšovať situáciu sme začali s vecami obvyklými. Namiesto starých okien dostala škola nové a starú strechu sme nahradili novou so zateple- ním.

Pokračovali sme vyregulovaním školy, pričom sme preskúšali všetky radiátory, osadili termoregulačné hlavice a tie ne- funkčné vymenili. Jedným okom na práce dohliadal aj pán poslanec Pavol Galam- boš, ktorý má skúsenosti so správou bu- dov.

Naša posledná investícia prináša Si- bírskej najväčšiu úsporu. Odpojili sme

od školy budovu, kde sú učiteľské byty a kuchyňa. Čo sme tým získali:

- zbavili sme sa 40 metrov, ktorými mu- sela pretekať horúca voda, kým sa dostala tam, kde jej potrebujeme najviac – do ku- chyne,
- vykurovanie bytov funguje od školy nezávisle, čo nám umožňuje večer, cez ví- kend a prázdniny temperovať a teda šetriť.

Na čom pracujeme teraz? Po roku prá- ce, plánovania, diskusií a projektovania sme definitívne oznámili Centru voľného času na Pionierskej, že ich ideme odpojiť od nášho vykurovania a kompletne vyme- níme výmenníkovú stanicu tepla za men- šiu, modernú a šetrnejšiu. Je to investícia,

ktorú nikto neuvidí, ale vďaka nej ušetrí škola peniaze za energie a bude aj ekolo- gickejšia. Najčistejšia energia je predsa tá, ktorá sa nemusí vyrobiť.

Rudolf Kusý, snímka Jana Plevová

Novomešťania musia mať prednosť aj vo vnútroblokoch

Do zóny regulovaného parkovania Tehelné pole je zahrnutých sedem vnútroblokov, kde môžu parkovať výlučne miestni rezidenti. Samozrejme, podmienkou na využívanie týchto plôch je, aby majiteľ vozidla disponoval platnou parkovacou kartou. Prístupové cesty do vnútroblokov sme označili zvislými dopravnými značkami,

ktoré ostatným motoristom zakazujú vjazd a odstavenie vozidla. Aj touto cestou chceme uľahčiť obyvateľom zóny hľadanie parkovacích miest v okolí svojho bydliska.

(jś), snímka
Ivan Trnavský

Potrebujete sa zbaviť starej chladničky či práčky?

Máte doma starú chladničku, práčku či počítač a potrebujete sa ich zbaviť? Mestská časť Nové Mesto v spolupráci so spoločnosťou ENVIDOM zabezpečuje tradičný jarný zber elektroodpadu. **V sobotu 30. apríla 2022 obyvateľom Bratislavy-Nové Mesto bezplatne odvezieme** nepotrebný elektroodpad na ekologickú recykláciu.

Najneskôr do 27. apríla 2022 si objednáte zber elektroodpadu:

- online prostredníctvom www.zberelektroodpadu.sk,
- prostredníctvom Miestneho úradu Bratislava-Nové Mesto: www.banm.sk/objednavka-zber-elektroodpadu/,
- alebo osobne na podateľni Miestneho úradu Bratislava-Nové Mesto na Junáckej 1

Nahláste nasledovné údaje:

- druh a počet spotrebičov, ktoré potrebujete odviezť
- meno, priezvisko, telefonický kontakt
- presnú adresu, z ktorej potrebujete spotrebiče odviezť

V deň zberu 30. apríla 2022 do 8:00 hod. ráno vyložte elektroodpad do vchodu bytového domu, resp. za bránu rodinného domu. Spotrebiče nevykladajte na ulicu. Nezberáme televízory a monitory! Ostatný elektroodpad (chladničky, práčky, počítače bez monitorov, rádia, DVD a pod.) vám odoberieme. Viac informácií nájdete na www.banm.sk.

(red)

Kde nájdete v máji a v júni kontajnery na jarné upratovanie

Veľkoobjemové kontajnery rozmiestnené v mestskej časti nám opäť pomôžu pri likvidácii väčšieho odpadu z domácností. Veľké predmety (napr. nábytok) treba rozobrať na jednotlivé diely a odpad uložiť výlučne do kontajnera. Je zakázané umiestniť doň

elektrospotrebiče a elektronické prístroje, chemické látky, oleje, ropné látky a ich obaly, akumulátory, motory, stavebný odpad, bioodpad, ako aj recyklovateľné materiály, ako sú papier, sklo a plasty.

ulica	stojisko	termín
Teplická	pri garážach (Mladá Garda)	3. 5. 2022
Biely kríž	námestie	3. 5. 2022
J. C. Hronského	pri garážach	3. 5. 2022
Piešťanská	na rohu Sibírskej	5. 5. 2022
Sibírska	na rohu Šuňavcovej	5. 5. 2022
Thurzova	pri detskom ihrisku	5. 5. 2022
Kraskova	na rohu Americkéj	10. 5. 2022
Belehradská	na rohu Kováčskej	10. 5. 2022
Za kasárňou	pri trafostanici	12. 5. 2022
Viktora Tegelhoffa	Príkopova pri ŠK	12. 5. 2022
Sliačska	horná časť pod lesom	12. 5. 2022
Družstevná	Kalinčiakova pri vjazde	17. 5. 2022
Riazanská	dvor Pavlovská	17. 5. 2022
Ludové nám.	pri parku	19. 5. 2022
Magurská	pred garážami, dom číslo 3	19. 5. 2022
Unitas, Šancová 23	do dvora	19. 5. 2022
Cesta na Kamzík	parkovisko	24. 5. 2022
Jahodová	podľa miesta	24. 5. 2022

ulica	stojisko	termín
Višňová	parkovisko	24. 5. 2022
Na Revíne	malé parkovisko	26. 5. 2022
Mušťová	roh Horská (prvá križovatka od Sliačskej)	26. 5. 2022
Bellova	pri škole	31. 5. 2022
Záborského	stojisko pri parkovisku	31. 5. 2022
Koziarky	križovatka nad kovovýrobou	31. 5. 2022
Odborárska	garáže pri ZŠ	7. 6. 2022
L. Déra	podľa voľného miesta	7. 6. 2022
Račianska	medzi Tesco a Europenzia	7. 6. 2022
Rozvodná	pri č. 11 – 13	9. 6. 2022
Brečtanová	koniec ulice pri lese	9. 6. 2022
Horská	na rohu Jurskej	14. 6. 2022
Mierová kolónia	Tylova ul.	14. 6. 2022
Nobelova	pri č. 42	16. 6. 2022
Budyšínska	podľa voľného miesta	16. 6. 2022
Čsl. parašutistov	pri škôlke	16. 6. 2022

Kontajnery budú vždy k dispozícii od 10. do 17.30 hod.

Problémy „čierneho“ GUTHAUS-u

Na Račianskej ulici za LIDL-om vyrástol nový bytový dom. Nemá len čierne fasády, ale aj históriu svojho vzniku.

Podmienky pre zastavanie územia boli vytvorené v Zmenách a doplnkoch 02 Územného plánu Hlavného mesta SR Bratislavy, ktoré na konci roku 2011 schválili poslanci mestského zastupiteľstva. V tomto územnom pláne je funkcia územia definovaná ako zmiešané územie bývania a občianskej vybavenosti. Zároveň bolo územie preklasifikované zo stabilizovaného na rozvojové s vysokým indexom zastavanosti (max. 30 % územia) a s pomerne vysokým indexom podlažnosti (max. 2,4).

Služby a občianska vybavenosť z projektu zmizli

Pre realizáciu „Polyfunkčného bytového domu Račianska“, ako sa volal pôvodný projekt, získal stavebník právoplatné územné rozhodnutie na konci roku 2015. Vzhľadom na navrhnutý rozsah podlažných plôch pre občiansku vybavenosť tu

zmenil sa len názov projektu, ale aj jeho obsah a celkové architektonické stvárnenie. Problémom sa nestala čierna fasáda (mimočodom, verejnosťou prijímaná veľmi rozpačito), ale skutočnosť, že počet bytov vzrástol zo 179 na 285 a rozsah podlažných plôch na bývanie sa zvýšil z 24 000 m² na 26 417 m². Naproti tomu rozsah plôch pre občiansku vybavenosť bol zredukovaný na 15,4%, z 10 500 m² klesol na 1617,57 m². Pôvodne navrhnutú vybavenosť, ktorá mala slúžiť obyvateľom polyfunkčného domu, Bieleho kríža a Zátiašia, ale aj bytoviek na Teplickej ulici a Hostinského sídlisku, stavebník jednoducho zrušil.

Ide tu o „čiernu“ stavbu?

Pravdou je, že nový rozsah zastavaných a podlažných plôch je nižší ako v pôvodnom projekte. Táto skutočnosť dovoľu-

Stavebník nezačal stavať riadne územne umiestnenú a stavebne povolenú stavbu podľa schválenej projektovej dokumentácie a vydaného stavebného povolenia, ale stavbu novú, na ktorú nemal žiadne povolenie. Požiadal o zmenu stavby pred dokončením. Stavebný úrad mestskej časti mu vyhovel a takéto povolenie v septembri 2020 vydal.

Na základe odvolania Občianskeho združenia Biely kríž v apríli 2021 Okresný úrad v Bratislave toto povolenie novomestského stavebného úradu zrušil. Pri výkone štátneho stavebného dohľadu (29.6.2021) stavebný úrad zistil, že na stavbe prebiehala stavebná činnosť a stavebník realizoval zmenu stavby pred dokončením bez právoplatného povolenia. Je teda táto stavba stavbou „čiernou“?

Keďže stavebník získal záväzné stanovisko hlavného mesta SR Bratislavy k investičnej činnosti v januári 2022 (požiadalo až v auguste 2021), je možné očakávať, že stavebný úrad mestskej časti Bratislava-Nové Mesto povolenie na zmenu stavby pred dokončením vydá.

Stavba môže ovplyvniť plánovanú komunikáciu

Ďalším problémom je, že stavba je umiestnená v bezprostrednej blízkosti plánovaného predĺženia Tomášikovej ulice cez Zátiašie až po Račiansku ulicu. Projekt síce uvažuje s územnou rezervou pre túto komunikáciu, ale nerieši, že jej situovanie významne ovplyvní, resp. zníži možnosti dopravnej obsluhy bytového domu. Vedia o tomto probléme klienti, ktorí si už kupujú byty v „Guthause“? Uvedomuje si hlavné mesto SR Bratislava, ktoré vydalo kladné stanovisko k investičnej činnosti, že táto skutočnosť môže významne ovplyvniť realizáciu uvažovaného komunikačného spojenia?

Môžeme očakávať, že po vybudovaní svetelnej križovatky Račianska ulica – Skalická cesta, ktorá je obsiahnutá v právoplatnom územnom rozhodnutí, bude bytový dom skolaudovaný a jeho prví obyvatelia sa doň budú môcť nasťahovať...

Andrej Árva
Peter Vaškovič

mohla a mala nájsť svoje miesto škôlka, škola, denné alebo komunitné centrum, lekáreň a ambulancie lekárov, zariadenie sociálnej starostlivosti či ubytovacie zariadenie pre seniorov... Všetko služby, ktoré v lokalite, ale aj v celej mestskej časti obyvateľom chýbajú.

V roku 2016 sa zmenil stavebník a aj názov projektu na „Guthaus“, hoci spracovaná projektová dokumentácia nesie názov „Polyfunkčný bytový dom RAČIANSKA – Zmena stavby pred dokončením“. Ne-

je stavebníkovi používať argument, že „Guthaus“ zataží záujmové územie menej. Avšak zástavba s významným podielom občianskej vybavenosti zatažuje územie inak ako zástavba s absolútnou dominanciou obytnej funkcie. Napriek zmene projektu stavebník nepožiadala o zmenu územného rozhodnutia, ale o vydanie stavebného povolenia pre pôvodný projekt „Polyfunkčný bytový dom Račianska“, ktoré aj začiatkom roku 2019 získal.

A tu sa dostávame k jadrú problému.

Byty pre učiteľov a pracovníkov našich škôl

V porovnaní s inými metropolami má Bratislava veľmi málo nájomných bytov, ktorými by mohla podporiť mladé rodiny, seniorov či ľudí v ťažkej sociálnej situácii. A súčasná ponuka na realitnom trhu je natoľko finančne náročná, že pre mnohých ľudí je vlastné bývanie nedosiahnuteľným cieľom. Aj keď má mestská časť v tomto smere obmedzené možnosti, snaží sa svojim obyvateľom pomôcť.

Nové Mesto spravuje v súčasnosti 231 bytov, pričom väčšina z nich má dlhodobých nájomníkov. Ide najmä o menšie bytové jednotky v štyroch domoch na Bojníckej ulici, mestské byty zverené do správy mestskej časti a tiež niekoľko bytov

v priestoroch školských budov slúžiacich na ubytovanie pedagógov alebo personálu.

Nový nájomný vzťah je možné uzavrieť len v situáciách, keď sa takýto byt v mestskej časti uvoľní, no je jasné, že záujem vysoko prevyšuje možnosti. Poskytnutie bývania dáva mestskej časti možnosť stabilizovať kvalitných pracovníkov v školstve alebo v iných ňou zriadených organizáciách. Žiaľ, na Slovensku ide o odvetvia, kde napriek náročnosti povolania majú aj vysokoškolsky vzdelaní ľudia príjem neraz nižší, ako je priemer v iných sektoroch.

Pridelovanie bytov sa riadi transparentnými pravidlami zverejnenými na webovej stránke mestskej časti a o nájom sa môže uchádzať každý, kto splní uvedené podmienky. Komisia precízne zvažuje dôvody, možnosti aj sociálnu situáciu uchádzačov. Nájom sa spravidla uzatvára na určitý čas, a to na tri roky. V prípade, že ide o pracovníka mestskej časti alebo ňou zriaďovanej organizácie, je prenájom podmienený aj trvaním pracovného pomeru.

Za posledné dva roky sa podarilo obnoviť alebo kompletne zrekonštruovať desať uvoľnených nájomných bytov. Päť z nich už svojich obyvateľov má, kľúče od posledných piatich prevzmu noví nájomníci v najbližších dňoch. Tentokrát to budú pracovníci novomestských škôl a vytúžené nájomné zmluvy budú symbolickým darčekom ku Dňu učiteľov.

(red), snímka Jana Plevová

Kramáre. Namiesto ďalšej bytovky dom služieb

Takmer rok sa predstavitelia Nového Mesta stretávali s novými vlastními VÚB akademie na Vlárskiej ulici. Investor totiž prezentoval svoj zámer budovu zbúrať a postaviť nový päťpodlažný polyfunkčný objekt. Takýto plán sa však nestretol s pochopením starostu Rudolfa Kusého.

„Ukázal som im Kramáre a prešli sme si pozemky súkromných vlastníkov, na ktorých nič nestojí, lebo spolu s Kramárčanmi roky s novými bytovými domami nesúhlasíme. Napríklad v zákrute na Bárdošovej ulici, na viacerých miestach na Vlárskiej, na mieste kocky na Dérerovej, na kopčeku za hotelom Brix, pozemky, ktoré v minulosti patrili nemocnici na Stromovej, Vresovej či Jahodovej

ulici..., ale aj dobrý príklad – Stromovú ulicu. Tu sme sa s investorom dokázali dohodnúť na stavbe, ktorú ľudia potrebujú. Namiesto ďalšej bytovky developer postavil parkovací dom. Nakoniec sme sa rozprávali o tom, čo Kramáre potrebujú a čo je dobrý podnikateľský plán, ktorý prinesie prospech Kramárčanom aj vlastníkom budovy. A to je jasné. Chýba nám dostatok základných služieb. Hustejšia sieť potravín, drogeria, lekáreň...“, napísal starosta v liste obyvateľom, ktorým ich informoval o pozitívnom výsledku rozhovorov.

Podarilo sa nájsť riešenie, ktoré bude prínosom pre všetkých. Mestská časť podpísala s vlastníkom nehnuteľnosti

dohodu, podľa ktorej sa bude budova bývalej VÚB akademie rekonštruovať. A nepribudne ani nadstavba. Budova bude slúžiť Kramárčanom ako dom služieb. Paradoxne, práve na tento účel bola pred desiatkami rokov pôvodne postavená.

(bor), snímka Jana Plevová

V statickej doprave na Bielom kríži urobíme poriadok

Novomestské sídlisko Biely kríž nie je súčasťou mestskej koncepcie parkovania, ktorú od 1. októbra 2021 manažuje magistrát hlavného mesta. Oblasť však čelí nielen masívnej výstavbe, ale aj návyku ľudí dochádzajúcich za prácou bezstarostne odstaviť motorové vozidlo na tunajších komunikáciách. Preto je tu regulácia dopravy nevyhnutná.

V snahe reagovať na situáciu sme spolu kolegami presadili zámer obstarania projektu organizácie dopravy. Dnes môžeme obyvateľov informovať, že prvý krok k zavedeniu poriadku v statickej doprave sme zvládli, projekt organizácie dopravy bol

určený a schválený. Pripravili sme ho s maximálnym ohľadom na dispozíciu lokality, aby sa zachoval čo najväčší počet parkovacích miest, a zapracovali sme aj viaceré požiadavky kolegov z magistrátu. Projekt je pripravený tak, že budúce zaradenie lokality do mestského systému regulácie dopravy nebude predstavovať problém.

Po realizácii dopravného značenia vzniknú parkovacie miesta pre návštevníkov pošty, vyznačia sa parkovacie miesta pre osoby so zníženou pohyblivosťou a takisto miesta pre zásobovanie alebo kuriérov, aby boli zabezpečené potrebné služby. V oblasti rodinných domov pribudnú vyznačené cyklotrasy. Po dohode s miestnymi obyvateľmi zostane komunikácia pri detskom ihrisku oficiálne uzavretá, vďaka čomu sa mamičky s deťmi budú môcť bezpečne pohybovať v okolí ihriska. Po dokončení vodorovného a zvislého dopravného značenia bude možné zaparkovať vozidlá len na vyznačených parkovacích miestach.

Čakajú nás rokovania s potenciálnymi dodávateľmi softvéru na registráciu rezidentov do systému, ako aj na kontrolu parkovania. Aj pri registrácii užívateľov – rezidentov kopírujeme podmienky ude-

ľovania parkovacích oprávnení, ako ich poznáme z pilotného projektu regulácie dopravy. Počítame s režimom, kde na jeden byt budú povolené maximálne tri parkovacie oprávnenia, rovnako s možnosťou zaobstarania návštevníckej karty na byt, aby bola vytvorená možnosť parkovania rodinných príslušníkov rezidentov v nočných hodinách. Parkovacie oprávnenia budú vydávané elektronicky a bez poplatku. Rezidentská zóna bude v zmysle dopravného značenia regulovaná len v nočných hodinách. To znamená, že počas dňa bude zóna prístupná v zmiešanom režime, čiže otvorená pre rezidentov aj návštevníkov. Avšak večer od 18. hodiny do 9. hodiny ráno budú môcť v zóne parkovať len rezidenti.

Andrej Árva

Ako využiť potenciál verejného priestoru pred KC Ovručská

Priestor pred Komunitným centrom Ovručská dlho chátral a nepomohlo mu ani zatvorenie centra, či už to bolo kvôli covidu alebo z iných príčin. Priestor je frekventovaný, ľudia z okolia cezeň prechádzajú takmer denne, keď navštevujú blízku predajňu potravín. V blízkej budúcnosti by malo územie prejsť rekonštrukciou.

Klenot

Málokto vie, že sa tu nachádza klenot v podobe sochárskeho diela Ženy s prídazou z roku 1967, vytvoreného zo štrkobetónu. Jeho autorom je akademický sochár

Rudolf Uher, ktorý u nás otvoril dvere modernizmu. V časoch normalizácie bola značná časť jeho diel zničená, len niektoré sa zachovali. Aj preto by sme mali revitalizovať tento verejný priestor citlivo a celý by mal byť v harmónii s výtvarným dielom.

Čo sa zmení

Koncom septembra som sa zúčastnil stretnutia so starostom, architektom projektu a zástupcami obyvateľov z okolia. Architekt nám predstavil rôzne možnosti, ku ktorým sme sa spoločne vyjadrovali. Návrhy sa týkali napríklad posedenia, nového povrchu, bezbariérovosti, opravy

blízkeho schodiska, zreštaurovania súsošia aj s doplnením informácie o soche, opravy osvetlenia, vysadenia zelene, zákazu vstupu vozidlám, doplnenia stojanov na bicykle a prepojenia komunitného centra s ihriskom. Tak by po novom mal vyzerať upravený priestor.

Na záver nám architekt s pánom starostom predstavili termíny dokončenia prác revitalizácie verejného priestranstva, pričom do zimy 2021/2022 mala byť hotová

stavebná časť námestia a na jar 2022 aj výsadba zelene. Žiaľ, tento termín mestská časť nedodrжала.

Termín je nejasný

Verím, že verejný priestor, ktorý má potenciál byť kultúrny, moderný a hlavne funkčný pre všetkých, ktorí bývajú neďaleko, bude zrevitalizovaný pred letom. Projektová dokumentácia by podľa dostupných informácií mala byť už ho-

Koho dielo zdobí KC Ovrúčská

Ženy s priadzu je súsošie autora Rudolfa Uhera, ktorý bol pôvodným povoláním učiteľ. Žiaľ, patrí k nemnohým, ktoré sa nám po tomto autorovi zachovali. Svoje diela inštaloval Uher na svetových výstavách. Neskôr mu však pozastavili členstvo v Zväze slovenských výtvarných umelcov a obmedzili výstavnú činnosť. V roku 1971 bol pozvaný na sympóziu do USA. Napriek zákazu tam išiel súkromne. Po návrate v čase normalizácie, keď umelcovia tvorba kulminovala a dosiahol mimoriadne úspechy, do jej ďalšieho rozvoja i do jeho života osudovo zasiahli ideologické obštrukcie, zákaz vystavovať a zručanie jeho sôch v exteriéri. Brutálny krok sa prejavil na umelcovom zdraví. V dôsledku vážnej choroby natrvalo nemohol používať pravú ruku.

Rudolf Uher nezobrazoval v sochách vonkajší svet, ale hľadal to, čo ich presahuje – myšlienku zrodu sveta i života. Prepojenie matérie a ducha dokázal odhaliť v jednoduchom sochárskom tvare. V jeho tvorbe sa v našom sochárstve po prvý raz objavuje vykryštalizovaná forma archetypu ako praformy, čím otvoril dvere modernizmu. Slovenské sochárstvo doviedol do európskeho kontextu. Jeho diela boli na veľkých skupinových výstavách v Benátkach, Paríži a inde.

Zdroj informácií: www.vtedy.sk/sochar-rudolf-uhar

tová a finančné zdroje pre revitalizáciu sú schválené v rozpočte tak, ako som to inicioval na rokovaní miestneho zastupiteľstva. Rekonštrukcii by teda nemalo nič brániť. Ak sa podarí, bude to jediný verejný priestor zrekonštruovaný v Novom Meste v súčasnom volebnom období. Po oprave Ovrúčskej ulice, z ktorej sa veľmi teším, by sa splnila ďalšia z mojich poslanceckých priorit.

Text a snímky Pavol Troiak

Rozširujeme zoznam pamätihodností

V zozname novomestských pamätihodností pribudnú nové objekty. Na februárovom zasadnutí miestneho zastupiteľstva sme spoločne s Petrom Vaškovičom a Petrom Weissom iniciovali zápis vily v Jurajovom dvore a bývalého bunkra z prvej svetovej vojny pri predajni Lidl na Račianskej ulici do zoznamu novomestských pamätihodností.

Vila Jurajov dvor patrí k jedinečným stavbám z obdobia II. svetovej vojny. V roku 1942 v rámci majera Jurajov dvor bola vybudovaná luxusne zariadená rezidencia pre nemecké vedenie závodu

Dynamit-Nobel Bratislava. Vilu krátky čas obývali spolu so svojimi rodinami riaditeľ závodu Oskar Schmidt, ako aj neslávne známy riaditeľ koncernu IG-Farben Heinrich Gattineau. Továrň Dynamit-Nobel vlastnila majer s názvom Jurajov dvor od roku 1917. Až do päťdesiatych rokov minulého storočia ho využívala ako zdroj surovín pre svoju závodnú kuchyň. Pestovali tu zeleninu a ovocie, chovali sliepky, dobytok, ošípané aj kone. Súčasťou majera boli desiatky hospodárskych budov a tiež niekoľko rodinných domov. Z celého majera sa dodnes zachovalo iba zopár posledných objektov. Na území niekdajšieho hospodárskeho dvora je v súčasnosti autobusové depo bratislavského dopravného podniku.

Vojenské bunkre z I. svetovej vojny neležia iba v lesoch okolo Bratislavy. V Novom Meste máme jeden aj priamo na Račianskej ulici pri Lidli, na pozemku, ktorý patrí k obytnému projektu "Guthaus". Dlhé roky bol pokrytý zeminou a zahádzaný odpadkami. V súčasnosti sa však pracuje na jeho záchrane a bunker sa stane súčasťou verejných priestorov v rámci realizovaného bytového komplexu.

História našej mestskej časti nie je síce

taká bohatá ako napríklad Starého Mesta, ale aj na našom území nájdeme viaceré výnimočné stavby a komplexy, ktoré si zaslúžia našu pozornosť. V minulom roku sa nám spolu s Liborom Gašpierikom podarilo zaradiť do zoznamu pamätihodností Nového Mesta niekdajšiu čerpaciu stanicu bratov Zikmundovcov na Račianskej ulici, ako aj bývalú výpravnú budovu železničnej stanice Bratislava-Filiálka. V tejto aktivite chceme naďalej pokračovať a iniciovať zápis ďalších stavieb do zoznamu pamätihodností našej mestskej časti.

*Branislav Filipovič
Tomáš Korček*

Pokračujeme v renovácii tržnice

Naša novomestská tržnica na Trnavskom mýte bola donedávna v stave, ktorý si určite nezaslúžila. Je jedným z posledných architektonických skvostov hlavného mesta 80. rokov, dielom významného slovenského architekta Ivana Matušika, ktorý nás, bohužiaľ, vo veku 91 rokov tento rok opustil.

Tržnica dlho chýtrala a postupne strácala svojich verných návštevníkov. Preto sme minulý rok začali s jej postupnou obnovou. Aj keď tento dlhodobý projekt vyžaduje ešte veľa práce a finančných prostriedkov, tržnica pomaly, ale isto oživa. V minulom roku

Prvý stánok s kvetinami prerobený podľa nového dizajnu manuálu tržnice

sme zabezpečili napríklad prostriedky na nákup umývacieho stroja a vysoko zdvižnej plošiny, ktoré slúžia na čistiace práce. Tento rok s nimi pracovníci EKO-podniku VPS vyčistili celú tržnicu, vrátane charakteristického červeného potrubia vzduchotechniky. Spoločným úsilím s vicestarostom Branislavom Filipovičom a ďalšími členmi komisie pre tržnicu sa nám doteraz podarilo očistiť tržnicu a jej okolie od nelegálnych reklám, polepov a re-

klamných trojnožiek, ukončiť viaceré nevýhodné zmluvy, znížiť počet zamestnancov, odstrániť nevkusnú terasu, ktorá roky špatila okolie tržnice, ako aj vypnúť obrovskú reklamnú obrazovku na jej streche. Odstránili sme všetky billboardy, z tržnice zmizli staré nefunkčné stánky, radikálne sme znížili počet vinární, zabezpečili nový náter strechy a červených výduchov vrátane ich opravy, a to presne podľa požiadaviek Ing. arch. Ivana Matušika. Pribudla nová chladiaca veža, čo ocenia návštevníci tržnice hlavne v letných mesiacoch. Rozbité sklá sme nahradili novými a začali sme s náterom fasády.

Presadili sme hodinové parkovanie zadarmo pri nákupe nad 15 eur, rozšírenie bezplatnej WiFi, vysadili novú zeleň v okolí, zo strany Krížnej ulice sme vytvorili zónu pre peších, ktorá bude slúžiť aj pre menšie kultúrne podujatia, stánky s občerstvením a príležitostné trhy. V interiéri pribudla oddychová zóna, pred budovou sme nainštalovali nové cyklostojany a smetné koše, ako aj koše na psie exkrementy.

V tržnici sme zorganizovali zaujímavé výstavy moderného umenia a na jej streche začali s chovom včiel. V spolupráci s architektmi sme vytvorili nový dizajn manuál pre tržnicu a jej prevádzky, na základe ktorého sa už prerábajú prvé stánky. Tento rok v renovácii pokračujeme. Pracujeme na odstránení reklamnej obrazovky zo strechy tržnice, komplexnej oprave schodísk, montáži automatického parkovacieho systému či oprave kanalizácie. Chceme zabezpečiť novú nabíjaciu stanicu pre elektromobily, výsadbu zelene, otvorenie nových prevádzok a začať organizovať tematické a vianočné trhy, street food festivaly aj pokračovať v usporadúvaní výstav moderného umenia. Tržnica nesmie skončiť ako niektoré pamätihodnosti hlavného mesta, zbúraná či v rukách súkromných developerov. Chceme, aby opätovne slúžila svojmu účelu, aby ste tu našli príjemný priestor pre nákupy, služby, kultúru aj umenie. Veríme, že sa jej našim spoločným úsilím podarí prinavrátiť zašlú slávu, ktorú si tí skôr narodení ešte pamätajú.

Libor Gašpierik, Tomáš Korček

Obnova Novej tržnice je aj v rukách verejnosti

Pomôcť môžeme napríklad nosením trička s originálnou potlačou

Nová tržnica potrebuje aj srdcia ľudí

Nová tržnica na Trnavskom mýte v poslednej dobe oživa. Mestská časť Bratislava-Nové Mesto a EKO-podnik verejnoprospešných služieb, ktorý tržnicu spravuje, chcú spoločne chrániť hodnotnú architektúru a zachovať jej pôvodnú funkciu mestského krytého trhoviska. Potrebná je však jej obnova a získanie si srdca ľudí. „*Túžime dostať do Novej tržnice opäť život, aký tu bol kedysi, ruch a vravu typické pre mestské tržnice inde vo svete. Aby toto jedinečné kryté mestské trhovisko opäť získalo punc zašlej slávy, potrebujeme nielen peniaze, ale aj podporu zo strany verejnosti,*“ vysvetľuje Rudolf Kusý, starosta mestskej časti Bratislava-Nové Mesto.

Nová tržnica pripravila limitovanú edíciu dizajnových kúskov

Práve verejnosť teraz dostáva jedinečnú príležitosť pomôcť a zapojiť sa do obnovy Novej tržnice. Jej fanúšikovia a podporovatelia si môžu kúpiť a nosiť tričko, mikinu alebo nákupnú tašku s fosforeskujúcou potlačou svietiacou v tme. Autorom originálnych grafík na produktoch z limitovanej edície je Bruno Húska. Tri rôzne grafiky sú inšpirované samotnou tržnicou a originálne ju zobrazujú pomocou geometrických tvarov či pre Novú tržnicu typických potrubí vzduchotechniky.

Oblečte si Novú tržnicu

„Obyvatelia a obyvatelky nielen našej mestskej časti takto môžu vyjadriť svoju priazeň, ukázať ostatným, že im záleží na osude Novej tržnice a tiež priamo podporiť jej revitalizáciu,” vysvetľuje zámer Rudolf Kusý, starosta MČ Bratislava-Nové Mesto. „Každé euro získané z predaja týchto, mi-

mochodom, veľmi pekných, nositeľných a praktických vecí pôjde na opravu a výmenu sklenených tabúl tvoriacich fasádu budovy Novej tržnice,” doplnil Kusý.

Veci sa dajú objednať prostredníctvom oficiálnej facebookovej stránky Novej tržnice, instagramového profilu Novej tržnice alebo na e-mailovej adrese ekotrznica@ekovps.sk

Lucia Repová Weinbergová

Snímky Peter Praženka

Bud' me ohľaduplnejší – k sebe aj k prírode

Jarné počasie nás láka do prírody. Chodíme sem športovať, oddychovať alebo sa len tak prechádzať a pozorovať prebúdajúcu sa prírodu. Bratislavské lesy sú veľmi obľúbené, a preto sa tu na chodníkoch stretávajú rôzne skupiny návštevníkov –

peší, cyklisti i psíčkari. Žiaľ, najmä na tých najfrekventovanejších trasách vzrastá počet konfliktov. Peši sa sťažujú na rýchlo jazdiacich cyklistov, cyklisti na nedisciplinovaných psíčkarov a podobne. Výsledkom je, že namiesto oddychu a príjemného pocitu z návštevy lesa odchádzame rozladení.

Tým najefektívnejším riešením je byť k sebe ohľaduplnejší. Cyklisti by pri predbiehaní peších mali spomaliť a obísť turistov bez ich ohrozenia, prípadne použiť zvonček v dostatočnom predstihu. Frekventované cesty v mestských lesoch nie sú vhodné na rýchlostné rekordy. Peši by zase

nemali blokovať celú šírku chodníka a nechať priestor aj pre cykloturistov.

Mestské lesy sa v ostatných rokoch aktívne snažia prinášať technické riešenia konfliktných situácií všade tam, kde to je možné. Ide najmä o budovanie samostatných cyklotrás (singletrailov) v tých najexponovanejších miestach, napríklad okolo Kamzíka. Zároveň niektoré trasy označujú ako trasy pre peších (napríklad nová červená turistická trasa smerom na Biely kríž), najmä ak je v blízkosti dostupná cyklotrasa. Vyznačili sa aj tzv. „pomalé zóny” v okolí najnavštevovanejších miest – okolie Horárne Krasňany, pri bufetoch a detských ihriskách na Kamzíku či na križovaniach lesných ciest.

Na jar sa v lesoch rodia mláďatá zvierat. Pribúdajú mláďatká srn, muflónov alebo diviakov, cez cesty migrujú žaby a salamandry, z hniezd vylietajú mladé vtáčatka. Práve v apríli či máji bývajú zvieratá najzra-

niteľnejšie. V bratislavských lesoch sú najväčším nebezpečenstvom pre mláďatá psy. Ročne je nahlásených viac ako 20 úmrtí srn, ktoré strhli alebo uštvili voľne pustené psy. Aj menšie plemeno psa vie zabiť dospelú srnu, ktorá v panike vybehne na cestu alebo narazí do prekážky.

Práve voľne pustené psy sú podľa mestských lesov jeden z najväčších problémov. Okrem ohrozenia lesných zvierat každoročne pribúdajú sťažnosti od návštevníkov, najmä rodín s deťmi. Častokrát sa stáva, že zo zákruty vybehne pes a beží smerom k deťom. Darmo majiteľ psa kričí, že pes neublíži, pre rodiča dieťaťa, ktoré ma tvár vo výške papule psa, je to stresová situácia.

V ostatnom období sa aj mestská polícia v spolupráci s lesnou strážou veľmi aktívne zameriava na kontrolu dodržiavania zákonov, ktoré jasne hovoria o povinnosti mať psa na lesných pozemkoch na vŕžke. Mestská polícia kontroluje najmä rekreačné miesta, ako je napríklad Partizánska lúka. Členovia lesnej stráže monitorujú cesty a chodníky v lesoch.

Skúsme sa v lese správať k sebe tak, aby sme domov odchádzali s úsmevom na tvári a pocitom, že sme uprostred zelene načerpali množstvo pozitívnej energie.

Pavol Troiak, Jakub Mrva

Snímky Jakub Mrva

Rozhovory s deťmi o vojne, áno či nie?

Ukrajina je bezprostredný sused Slovenska a či chceme alebo nie, dôsledky vojnového konfliktu sa týkajú aj nás. Správam v televízii, rozhlase, novinách a obrázkom na internete sú vystavené aj naše deti. O tom, či je vhodné sa s nimi o vojne rozprávať a aký spôsob zvoliť, nám porozprávala špeciálna pedagogička Soňa Pekarovičová. Vo svojej praxi pomáha deťom vyrovnávať sa s emóciami, čeliť problémom a objavovať tvorivé riešenia na ich zvládnutie.

Prirodzeným inštinktom rodičov je chrániť svoje deti. V súvislosti s vojnou na Ukrajine sú emócie ešte silnejšie. Pomôže deťom, ak sa o vojne nebudeme rozprávať?

V prípade vojnového konfliktu je potrebná komunikácia. Deti sú veľmi bystré a vedia veci vnímať naozaj citlivo. Navyše, už od útleho veku sú technologicky zručné a nemajú problém vyhľadať si informácie. A pochopiteľne, môžu naraziť na rôzne, aj neoverené zdroje, čo ich môže ešte viac zneistiť. Rozhodne sa s deťmi

rôzne udalosti, vyjadruje potrebu rozprávať sa o tejto téme. Sledujte aj zmeny správania, či prežíva strach, má úzkosti. Môžu sa mu napríklad snívať zlé veci, zhorší sa jeho sústredenie alebo známky. Všetko to môžu byť znaky napätia a stresu z vojny na Ukrajine. Ak ich vnímate, je na mieste rozhovor o tejto udalosti bez ohľadu na vek dieťaťa.

Ako začať takýto ťažký rozhovor a ako má prebiehať?

Neexistuje univerzálny návod, ale chcem upozorniť na dôležitú vec. Ak sa aktuálne cítite rozrušení a nie ste na takýto rozhovor pripravení, počúvajte svoje telo a nechodte doň. Ak potrebujete čas na premyslenie, pokojne to dieťaťu povedzte. Ak sa na taký rozhovor vôbec necítite, nehanbite sa, neznamená to, že ste zlyhali ako rodič. Môžete skontaktovať nejakú odbornú linku alebo priamo odborníka a poradiť sa. Prípadne sprostredkovať dieťaťu nejakú linku alebo odborníka.

Ak sa rozhodnete s dieťaťom porozprávať, vyhradte si dostatok času.

Zistite od dieťaťa, čo o vojne vie, ako ju vníma, nechajte ho rozprávať o jeho pocitoch.

- Deti majú často skreslené informácie, či už kvôli veku alebo nesprávne voleným zdrojom. Je vhodné tieto informácie vysvetliť a pri starších deťoch sa venovať aj zdrojom ich pôvodu.

- Deti informácie vzťahujú k sebe. „A tu nie je vojna?“ „A vzt tie tanky nemôžu prísť?“ „A tieto lietadlá na nás nezaútočia?“ Pri takýchto otázkach je vhodné dieťa upokojiť, nebojte sa vysloviť emóciu, pomáha to: „Máš strach, že to, čo si videl/počul, sa môže diať tu doma. Nie, na Slovensku vojna nie je. Nie, nepriateľské tanky na Slovensku nie sú. Nie, nepriateľské lietadlá na Slovensku nelietajú.“

- Deti v mladšom školskom veku sú zvedavé. Pripravte sa na otázky ako „Prečo niekto chce vojnu?“ „Prečo ostatní na Rusko nezaútočia?“ Hľadanie odpovedí na takéto otázky môže byť príjemným spôsobom, ako učiť deti hodnotám, ktoré sú vám blízke, a priestorom na vysvetľovanie súvislostí.

- Môžete sa stretnúť aj s emotívnejšími reakciami ako „*Hlúpy plešatý dedo, že mu niekto nedá cez hubu!*“ Závisí to od veku, intenzity, povahy, expresívnosti. Niekedy môže byť prospešné popustiť uzdu fantázií, uvoľniť emócie.

- Staršie deti majú tendenciu opierať sa o názory rovesníkov viac ako o názory rodičov. Napriek tomu je dôležité vytvárať priestor na rozhovor, vzájomnú dôveru, zaujímať sa o ich názory. Nebojte sa požiadať, aby vám povedali a ukázali, čo sledujú, možno budete prekvapení ich reakciou.

Situácia je náročná aj pre dospelých. Ako chrániť svoje psychické zdravie?

Sledujte správy menej a minimalizujte informácie zo sociálnych sietí. Radšej venujte čas rodine, chodte nakúpiť, zašportovať si. Je lepšie sledovať správy vtedy, keď sa cítite najviac v pohode.

Odporúčam sledovať overené zdroje, vyhýbať sa emočným, expresívnym správam. Vyčleňte si čas sám pre seba, venujte sa svojim myšlienkam, pocitom. Prichádzajúci pocit úzkosti skúste niečím nahradiť, zaspievať si pesničku, zašportovať si. Vyskúšajte niečo nové, napríklad staré japonské umenie skladania papiera origami vie upokojiť aj zabaviť. Snažte sa zachovať rytmus dňa tak, ako ste zvyknutí.

Neprenášajte tlaky a napätie do rodiny, aj keď je to náročné. Súdržnosť a spolupatričnosť sú dnes mimoriadne potrebné.

*V spolupráci s Mgr. Soňou Pekarovičovou spracovali Silvia Švecová a Peter Weiss
Snímky Silvia Švecová*

o tom rozprávajte, ak je téma vo vašej rodine prítomná. Nie je to ľahká výzva, ale je dôležitá.

Čo znamená „prítomná“? Ako zistiť, kedy je správny čas na rozhovor?

Znamená to napríklad, že dieťa počulo o vojne v médiách, rozprávalo sa o nej v škole alebo s kamarátmi. Deti sú citlivé a vidia na rodičoch, ak ich niečo zasiahne. Ďalším signálom je, ak vidíte, že dieťa reaguje na vaše správanie. Môže sa pýtať na

Kontakt a ďalšie informácie:

<https://www.centrumdys.sk/>

<https://www.facebook.com/CentrumDys/>

Príďte do Slovenskej národnej galérie a vnímajte umenie inak

Máte túžbu chytiť rukou obraz a precítiť emóciu aj inak ako pohľadom? Ak si to naozaj chcete vyskúšať, príďte do Slovenskej národnej galérie (SNG) v Bratislave. Esterházyho palác na námestí Ľudovíta Štúra je prístupný pre verejnosť. A na prahu tohtoročného leta by mala byť stavebne dokončená rekonštrukcia hlavného komplexu Vodných kasární a areálu galérie. SNG tak bude integrovaná do mesta a prístupná z viacerých strán. Vo vnútri je iná už dnes. Inkluzívna a prístupná pre ďalšie zmysly, nielen pre zrak. Otvorená novinkám a spolupráci, pre všetkých, ktorých teší krása v rôznych podobách.

Najnovší počin je unikátny. Na modranskom Dni otvorených ateliérov sa náhodne stretli dve ženy. A s nimi idea a vôľa ju v SNG uplatniť. Nositeľkou myšlienky je Ildikó Gúziková, ktorá býva desiatky rokov v Novom Meste, na Zátiší. Už niekoľkokrát sa podieľala na sprístupnení architektonického umenia kombináciou hmatu a sluchu. Je autorkou opisujúcich textov, pomocou ktorých najprv naučila hovoriť dotykovú knihu a neskôr dotykové kocky. Tieto pomôcky boli objemné, premýšľala nad ich odľahčením a zmenšením. Jej úsilie už má konkrétnu podobu aj potrebnú ochranu v podobe zápisov do registrov. Rozprávajúci dotykový rám je chránený osvedčením o zápise do Registra dizajnov Spoločenstva a jeho prihláška úžitkového vzoru bola zverejnená vo Vestníku Úradu priemyselného vlastníctva SR.

„Spojenie hmatu a sluchu je kľúčové pri kompenzácii zraku, ak človeku neslúži vôbec alebo len v obmedzenej mie-

kdekoľvek usadiť. Zvuk vychádza z malého reproduktora, dá sa vypočúť aj cez slúchadlá. Keď rám práve nik nepoužíva, je len vystavený alebo uložený.“ Je úžasné, že pani Ildikó myslela prakticky na všetko.

„Do rámu sa vkladá platňa, na ktorej je špeciálna reliéfná fotografia vytlačená na 3D tlačiarňu. Takto spracovaný objekt je viacrozmerný a odráža aj najjemnejšie detaily predlohy, stavby alebo umeleckého diela. Slabozraký a nevidiaci sa ich dotýka a vníma tak hmatom pri počúvaní opisujúceho textu všetko, čo nerozlíši zrakom. A človek vidiaci, ale zvedavý, to môže skúsiť tiež. Rám identifikuje každú vloženú platňu samostatne, takže na konkrétnom mieste postačuje jeden rám a platni s reliéfmi môže byť viac.“

Prvý Rozprávajúci dotykový rám sa už v súčasnosti používa a je majetkom SNG v Bratislave. Predstavuje gotickú tabuľovú maľbu Madona s anjelmi z Popradu. Dielo z roku 1484 starostlivo vybrali odborníci práve preto, že zobrazuje postavy. Všetko prirodzene vystupuje z plochy. K zaujímavostiam patrí jemný reliéf vytvorený technikou brokátovania a aj rám, ktorý je súčasťou obrazu.

Nevidiaca pani Dušana Blašková, s ktorou sme sa stretli v SNG, nám priblížila svoje pocity. „Hmatať, to pre nevidiaceho znamená vidieť. Pri reliéfoch vytváraných diel však iba hmat nestačí, rovnako dôležitý je aj sluch a sprievodné slovo. Týmto spôsobom si o diele vytvorím naozaj úplnú predstavu. Keď som si vedená sprievodným textom nahmatala všetky detaily, lepšie som si ich predstavila a zapamätala. Dokonca takto prežitá emócia je silnejšia, ako keby mi niekto obraz len opisoval. Týmto spôsobom dokážem vnímať nielen vizuál a kompozíciu, ale i detaily ako výrazy tváre, popísané listy hrubej roztvorenej knihy či papagája.“

re,“ hovorí pani Ildikó. A opisuje novú pomôcku, Rozprávajúci dotykový rám. „Predstavuje bázu, niečo ako prehrávač, do ktorého sa vkladajú reliéfné platne. Je prenosný a ľahký, preto sa používa jednoducho. S rozmermi 50 x 45 cm zaberie minimálny priestor alebo sa s ním možno

Na snímke zľava: Ildikó Gúziková, Dušana Blašková, Katarína Šebejová, Michaela Kováčová

Zmienka o papagájovi nás upútala natoľko, že naša zmiešaná skupina nevidiacich aj vidiacich hneď spoločne premýšľala nad tým, prečo autor papagája na obraze zachytil.

V SNG sa viacerí zaslúžili o to, aby sa elektronický Rozprávajúci dotykový rám dostal na 2. poschodie Esterházyho paláca. Projektová manažérka Marcela Kvetková, kurátor zbierok starého umenia Dušan Buran a tiež pracovníci oddelenia galerijnej pedagogiky. Táto novinka priťahuje pozornosť všetkých návštevníkov a v SNG očakávajú aj hromadné návštevy organizované Úniou nevidiacich.

„Pomôcka v SNG prepája ľudí, a to je našim cieľom. Priblíži výtvarné diela nevidiacim a slabozrakým. Umožní architektúru či umenie spoznávať viacerými zmyslami a nasmeruje nás na neľahké podmienky zdravotne znevýhodnených, ktorí v bežnom živote majú k mnohým príjemným zážitkom a pocitom sťažený prístup“, hovorí o veľkom význame malej myšlienky galerijná pedagogička Michaela Kováčová.

Katarína Šebejová
Snímky Jakub Jančo a SNG

Premiéra sa blíži!

V stredisku kultúry prebiehajú kostýmové skúšky pilotného divadelného predstavenia

V posledných týždňoch je v hlavnej sále strediska kultúry rušno. Počas pracovného týždňa sa v nej stretáva mnoho známych hereckých mien prezlečených za historické postavy stredoveku. Pod vedením režiséra Michaela Sharmanta sa intenzívne pripravujú na uvedenie pilotného predstavenia – historickej drámy Jeruzalem Anno 1187.

Diváka preniesie do stredoveku, obdobia plného vojen, korupcie a elít, ktoré sa neštítia bez mihnutia oka vraždiť svojich oponentov. Aby bolo možné preniesť sa v čase o takmer tisícročie späť, musel si tvorivý tím na čele s hlavnou kostýmérkou Martou Gejdošovou poradiť s náročnou

úlohou. Preštudovať množstvo historických prameňov a na ich základe vyrobiť realistické dobové kostýmy.

„Všetky zbrane a zbroje použité v tejto produkcii sú reálne, ťažké a miestami nebezpečné. Pre hercov je dôležité môcť pracovať so skutočnými prvkami umeleckého výtvarníctva a nie s napodobeniami. Divákovi vďaka tomu poskytneme naozaj autentický zážitok,“ prezradil režisér Michael Sharmant počas prestávky na kostýmových skúškach.

Príkyvuje mu jeho herecký kolega Dušan Cinkota, ktorý v inscenácii stvárňuje hlavnú postavu, rytiera Bailiana: „Kostýmy vnímam ako ďalší aspekt, pri ktorom vsádzame na kvalitu prevedenia. Pri pohybových kúskoch nás dokážu chrániť, vďaka čomu nám dodávajú odvalu. Veľmi to pomáha v dotváraní charakterov. Som veľmi milo prekvapený, že sa takáto náročná produkcia v dnešných časoch dokáže zrealizovať.“

Od začiatku zaujímal stvárnenie kos-

tým a kulís aj Roman Pomajba. Ten si v predstavení zahrá saracénskeho generála Hakima: *„To snáď nebudeme behať po javisku v nejakých plachtách?, znela jedna z mojich prvých otázok. Dnes sa na nej už všetci smejeme, obzvlášť po absolvovaní kostýmovej skúšky, kde sme zostali prekvapení množstvom krásnych ornamentových odevov.“* Pomajbo však okrem verného prepracovania kostýmov vyzdvihuje aj solidaritu ostatných umeleckých inštitúcií, ktoré im s ich zabezpečením pomohli: *„Disponujeme desiatkami nádherných kostýmov, z ktorých časť pochádza zo skladov iných divadiel. Veľmi ma teší, že umelecké inštitúcie držia spolu a navzájom si pomáhajú,“* dodal.

Historickou činohernou drámou Jeruzalem Anno 1187 kreatívny tím režiséra Michaela Sharmanta už 28. apríla slávnostne uvedie do života dlhodobo pripravovaný projekt Novomestského divadla. Viac informácií: www.novomestskedivadlo.sk

Branislav Oprala, snímky Jana Plevová

Myšlienky pretavené do bronzu

V Stredisku kultúry na Vajnorskej mohli bratislavskí milovníci výtvarného umenia v marci obdivovať rozsiahly výber z diela Jána Ťapáka, jednej z najvýraznejších osobností súčasného slovenského sochárstva. Bronzové sochy plné života, symboliky, odkazov na históriu i mytológiu svedčia

o mnohorakosti zdrojov umelcovej inšpirácie.

Akademický sochár Ján Ťapák sa narodil v roku 1962 v Bratislave a sochárstvu, kresbe a voľnej výtvarnej tvorbe sa venuje od roku 1989, kedy ukončil štúdium na VŠVU v odbore sochárstvo u profesorov I. Sno-

peka a J. Kulicha. Má za sebou niekoľko desiatok spoločných aj samostatných výstav doma i v zahraničí a jeho výtvarné diela sú súčasťou zbierok v USA aj mnohých krajinách Európy.

(red), snímky Martin Driensky

Darček k sviatku žien bol plný smiechu

Čo nás poteší v týchto dňoch viac ako kultúrne podujatie, ktoré si môžeme vychutnať naživo? Novomestské dámy si tohto roku svoj darček k MDŽ naozaj užili. Po tom, ako im v stredu kultúry zablahoželali starosta Rudolf Kusý a moderátor Roman Pomajbo, si s chuťou pozreli mimoriadne úspešné divadelné predstavenie Klimaktérium. „Babská jazda“ v podaní skvelých herečiek Zuzany Tlučkovej, Jany Valockej, Gizky Oňovej a Zuzky Vačkovej bola vtipná a úprimná. Taká, ako každodenný život zrelej ženy, ktoré s gurážou vzdorujú svojmu veku, zmenenému vzhľadu či pribúdajúcim kilám.

(jś), snímka Martin Blaško

Výtvarníci z Kramárov pozývajú

Občianske združenie Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov (ANV) je zoskupenie ľudí, ktorých spája záujem o výtvarnú tvorbu bez ohľadu na ich vek či povolanie. Už pred 45 rokmi ho založili pracovníci odboru kultúry mestskej časti Bratislava-Nové Mesto. Po celé desaťročia sa umelci stretávajú a tvoria pod vedením odborných lektorov v Dome kultúry na Stromovej.

Aj keď výtvarníci označili sami seba za „neprofesionálov“, kvalita ich tvorby pokojne znesie profesionálne kritériá. Presvedčiť sa o tom môžete od 2. do 27. apríla 2022 na výstave Maľované srdcom vo výstavných priestoroch na západnej terase Bratislavského hradu.

Galéria je otvorená denne okrem pondelka od 11. do 15. hod. a úlohy kurátora výstavy sa zhostil akademický maliar Dušan Sekela.

Ludovít Keszegh

Viac informácií nájdete na webstránke <https://www.atelier-anv.sk/>

Text a snímka Anna Franceová

INZERCIA

VODOINŠTALÁCIE - oprava, montáž. 0904 572 977.

POZVÁNKA NOVOMESTSKÉ VEĽKONOČNÉ TRHY STREET FOOD FEST

Zažite festival pouličného jedla, remeselného piva a pripravte sa na Veľkú noc.

Chýbať nebudú detský kolotoč,
veľkonočné hľadanie vajíčok
v Novej tržnici (sobota 10.00 h.)
či veľkonočné dielničky
(nedeľa 14.00 – 18.00 h.)

Nová tržnica – Trnavské Mýto

7. – 10. 4. 2022

• štvrtok – piatok 11.00 – 22.00 h. • sobota – nedeľa 10.00 – 22.00 h. •

TEŠÍME SA NA VÁS!

Sledujte náš facebook a instagram, dozviete sa viac.

Nová tržnica – Trnavské mýto
@NovaTrznicaTrnavskeMyto
novatrznica_trnavskemyto

Mestská časť
Bratislava-Nové Mesto

SKRAŠLIME
SLOVENSKO

NOVÁ TRŽNICA

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA-NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60, +421 911 449 688

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk

Nájdete nás na FB: <https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

Sledujte nás aj na Youtube: Stredisko kultúry Bratislava-Nové Mesto

Predaj vstupeniek v SK Vajnorská – každú stredu, od 16. do 19. hod. a vždy hodinu pred začiatkom na mieste podujatia (pokladňa SK Vajnorská).

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

9. 4., sobota, od 8:30 do 12:30 h

Stretnutie klubu zberateľov autogramov – spojené s autogramiádou známych osobností zo sveta kultúry, médií a športu.

12. 4., utorok, o 18. h

Motivačná prednáška Pavla Hirača Baričáka venovaná načerpaniu životnej energie, uvoľneniu a vyrovnaniu sa s tlakom ťaživých životných okolností.

20. 4., streda, o 19. h

Fragile – koncert vokálnej hudobnej skupiny. Lístky dostupné na www.fragile.sk.

23. 4., sobota o 19. h

Fiesta Latina de Miguel Méndez – tanečný večer. Rezervácie lístkov na miguelmendez@lcpplatino.com alebo na tel.č.: 0905 254 134.

28. 4., štvrtok, o 19. h a 29. 4., piatok, o 19. h

Jeruzalem Anno 1187 – predpremiéra a premiéra pilotného divadelného predstavenia Novomestského Divadla. Lístky dostupné v sieti Ticketportal.sk.

KURZY

Každý nepárny týždeň v utorok, o 18.30 h

Kurz komunikačných a líderských zručností – Máte obavy z vystupovania na verejnosti? V klube Toastmaster poskytujeme vzdelávanie v oblasti efektívneho využívania komunikácie a zlepšovania rétoriky.

Každý štvrtok, od 14.15 do 20.30 h

Kurz jogu

Každú stredu, od 17. do 18. h

Kurz pilatesu

Každú stredu, o 17. h

Výtvarné štúdio – kreatívne a relaxačné maliarske stretnutia.

Každý štvrtok, od 17. do 20. h

Výtvarné techniky – maliarske stretnutia s paletou v plenéri, ale aj v ateliéri.

Každý štvrtok, od 10. do 11. h

Cvičenie so smovey – cvičenie pre všetky vekové skupiny posilňujúce srdce, krk a ramená.

Výuka hrania na husliach so spevákom, skladateľom, multištrumentalistom, finalistom 2. série Slovensko hľadá SuperStar a víťazom slovenského X-Faktoru **Petrom Bažíkom**.

Výuka klavíra

Kurz kaligrafie

Kreatívne dielne pre deti od 8 do 12 rokov

V prípade záujmu o kurzy píšete na e-mail: kurzy@skvajnorska.sk

KLUBOVÉ STRETNUTIA

14. 4., štvrtok, od 16. do 18. h

Patchwork klub

21. 4., štvrtok, od 16. do 18. h

Klub priateľov opery

23. 4., sobota, a 24. 4., nedeľa, od 9.00 do 14.00 h

Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

2. 4., sobota, od 8. do 15.30 h

Exkluzívna medzinárodná výstava minerálov, skamenelín a drahých kameňov.

23. 4., sobota, od 8. do 14. h

Výmenné stretnutie zberateľov elektra, domácich, rybárskych, foto potrieb, hudobných nástrojov, železničných, automobilových a leteckých modelov.

GALÉRIA

V priebehu mesiaca apríl

FEMINITY – výstava obrazov autorky Noémi Kolčák Szakállovej v spolupráci s Galériou V21.

Výstava a medzinárodné stretnutie zberateľov

**minerálov
skamenelín
a drahých
kameňov**

2. apríla 2022 8.00 - 15.30
SK BNM, Vajnorská 21, Bratislava

20.4 SK VAJNORSKÁ
19.00 BRATISLAVA
PREDPREDAJ: FRAGILE.SK

• Tanečná show
• Skvelá zábava

**FIESTA
LATINA**

de Miguel Méndez

23.4.
19.00 h
Lístky si treba objednať na tel. číslo: 0905254134.
Rezervácia na: miguelmendez@lcpplatino.com

NOVOMESTSKÉ DIVADLO
PROJEKT STREDISKA KULTÚRY BNM

DUŠAN CINKOTA

ROMAN POMAJBO

PETER BAŽÍK

DÁVID ÁRVA

Jeruzalem
anno
1187

SCÉNÁR A RÉŽIA MICHAEL SHARMANT

28. - 29.4.2022 o 19.00 v SK VAJNORSKÁ 21

WWW.NOVOMESTSKEDIVADLO.SK

PARTNERI:

